Dona i mercat de treball a les Illes Balears

Informe 08.03.2022

Observatori del Treball de les Illes Balears

soib

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (I)

- L'any 2021 està marcat per la gradual reactivació econòmica després de les fortes restriccions a l'activitat viscudes en el 2020. A finals del 2021 el mercat de treball de les Illes Balears recupera els nivell d'ocupació prepandèmics.
- Puja la taxa d'activitat femenina fins al 73,5 % en el 2021 i les Balears se situen en la quarta posició en el rànquing per comunitats autònomes. Alhora, la taxa d'abandonament escolar prematur de les dones se situa en el 11,9%, la menor taxa de tota la sèrie històrica.
- L'impacte de la pandèmia va marcar l'evolució de l'ocupació durant l'any 2020 amb caigudes similars entre homes (-8,6%) i dones (-8,9%). L'ocupació femenina està més concentrada i és majoritària en les activitats dels serveis que varen perdre més ocupació, però també en d'altres que en varen guanyar, com ara les sanitàries o de serveis socials.
- Es dóna una major prevalença de treballadors acollits en ERTO entre el col·lectiu femení. S'ha de tenir en compte que les activitats lligades al turisme i al comerç han estat les més afectades per ERTO i també on les dones es concentren majoritàriament.
- En el 2021 creix l'ocupació un 2,4 % en termes interanuals a les Balears. Aquest increment es dona de forma més intensa entre les dones (2,8%) que entre els homes (2,1%). Les dones representen el 46,5 % del total dels ocupats.

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (II)

- Les xifres d'afiliació del febrer de 2022 mostren com les Illes Balears han recuperat amb escreix el nivell d'ocupació previ a la pandèmia (2,1% per sobre del febrer del 2019). Novament s'observa com la recuperació s'ha donat de forma més significativa entre les dones (3,7%) que entre els homes (0,8%).
- La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys experimenta un augment a les Illes Balears i passa del 57,9% en el 2020 al 61,6% en el 2021. Ara bé, encara se situa per sota de les taxes prèvies a la pandèmia.
- La taxa de temporalitat se situa en el 24,3% entre les dones de les Illes Balears, per sobre de la masculina (21,3%). Ara bé, es inferior a la mitjana nacional (27,5%). De fet, és la tercera més baixa en el rànquing per comunitats autònomes.
- Les jornades a temps parcial continuen essent cosa de dones: el 18,7 % de les dones enfront del 5,3 % dels homes de les Balears treballen a jornada parcial. O dit d'una altra manera, 3 de cada 4 treballadors a temps parcial són dones.

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (III)

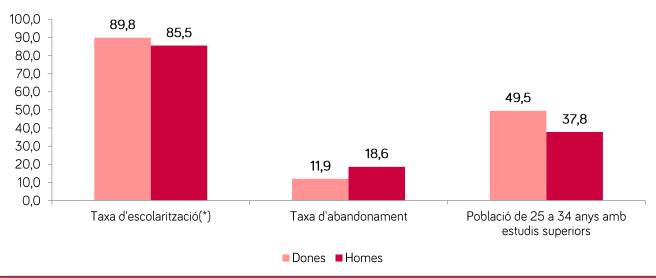
- El 2020 la xifra d'atur va reflectir la caiguda de l'activitat a conseqüència del coronavirus. El nombre de persones en atur va assolir les 73.042 persones inscrites al SOIB. Això suposa un increment de 24.403 persones més, un +50,2 %. En detall, augmentà més l'atur entre els homes (+55,4 %) que entre les dones (+46,0 %).
- En el 2021 es produeix una caiguda de l'atur del -10,2% a les Illes Balears, més intens entre els homes (-12,1 %) que entre les dones (-8,5 %). Així, les dones continuen essent majoria a les llistes del SOIB i representen en el 2021 el 55,1 % del total de l'atur registrat.
- La taxa d'atur femenina se situa en el 16,1 % a les Balears, segons dades de l'EPA, similar a la del conjunt d'Espanya (16,7 %). Experimenta un descens respecte al 2020, però se situa encara per sobre de les taxes del període 2016-2019.
- Segons les darreres dades de l'INE, corresponents al 2019, la bretxa salarial se situa a les Illes Balears en el 15,2 %, que és el que els homes cobren per sobre de les dones. Les Illes Balears és la segona comunitat autònoma amb la bretxa salarial més petita.
- Augmenta de forma gradual la presència de la dona en els òrgans de decisió tant públics, com privats, així com també en l'àmbit de la investigació i la recerca.

Educació

En l'àmbit educatiu, les dones mostren millors resultats que els homes. En el curs 2019-20 les dones de les Balears presenten una taxa neta d'escolarització als 16 anys superior a la dels homes. També la taxa d'abandonament escolar prematur femenina és significativament menor que la masculina (11,9 % i 18,6%, respectivament) en el 2021.

Quant als estudis superiors, l'indicador del 2021 també és més positiu en el cas femení, ja que respecte de la població de 25 a 34 anys amb estudis superiors, les dones superen clarament els homes (49,5 % i 37,8 % respectivament.)

Indicadors educatius per sexe 2021

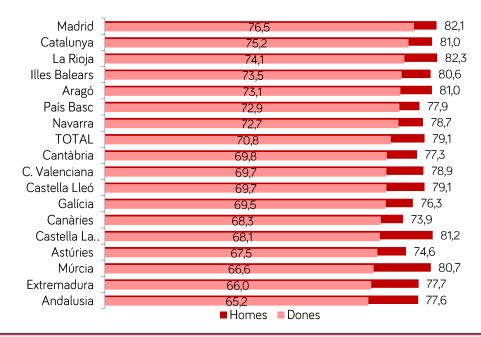

Taxa d'activitat

La taxa d'activitat femenina de 16-64 anys (73,5 %) de les Balears mostra un valor 7,1 punts percentuals per sota de la masculina (80,6 %), però 2,7 punts per sobre de la mitjana nacional (70,8 %). Respecte al 2020 augmenta la taxa d'activitat femenina en 3,2 punts i les Illes Balears passen a ser la quarta regió amb la taxa més alta.

En comparació, la taxa d'activitat femenina de la UE-27 es va situar en el 67,5% en el 2020.

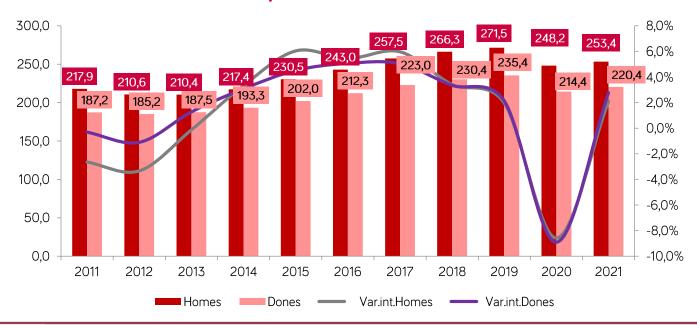
Rànquing de la taxa d'activitat 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2021

Afiliació a la TGSS

Segons les dades de la TGSS, les dones afiliades a les Balears són 220.400 en el 2021. Representen el 46,5 % del total de la població afiliada. En termes interanuals, augmenta més l'afiliació entre el col·lectiu femení (+2,8%) que entre el masculí (+2,1%), el que mostra que la reactivació econòmica s'ha donat en ambdós col·lectius.

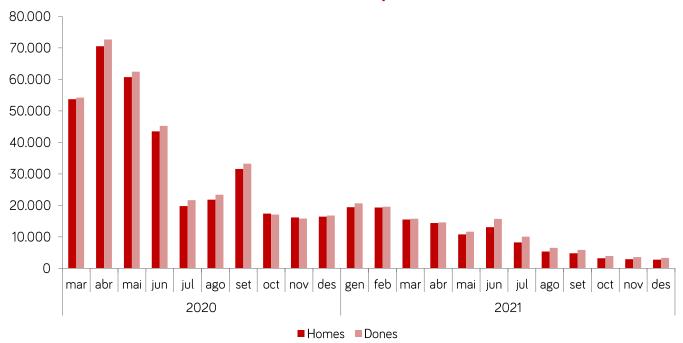
Evolució de l'afiliació per sexe a les Illes Balears (2011-2021)

Afiliació a la TGSS. Treballadors en ERTO COVID

La reactivació de l'activitat del 2021 es veu reflectida també en el descens de treballadors acollits a ERTO. Si bé les diferències per sexe no són molt accentuades, les dones representen, de mitjana, durant el 2021 el 52,3% del total de treballadors en ERTO. S'ha de tenir en compte que just representen el 46,5% del total de l'afiliació. És dona pertant una major incidència dels ERTO entre les dones.

Evolució dels afiliats en ERTO per sexe a les Illes Balears

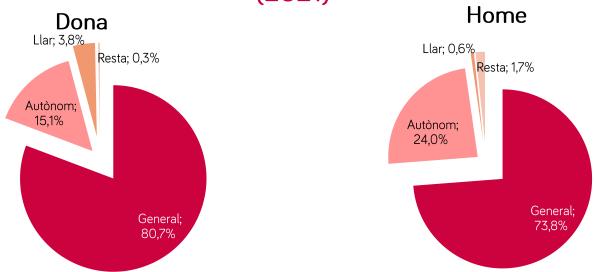

Afiliació per règim

El 80,7 % de les dones d'alta a la seguretat social es troben en el règim general, el 15,1 % en el règim d'autònoms i el 3,8 % en el règim de la llar. En comparació, el 24 % dels homes es troben en el règim d'autònoms.

Respecte al 2020, puja sobretot l'afiliació femenina en el règim d'autònoms (+3,6 %), mentre que el règim general (+2,7%) i el de la llar (+2,1%) experimenten un increment més suau.

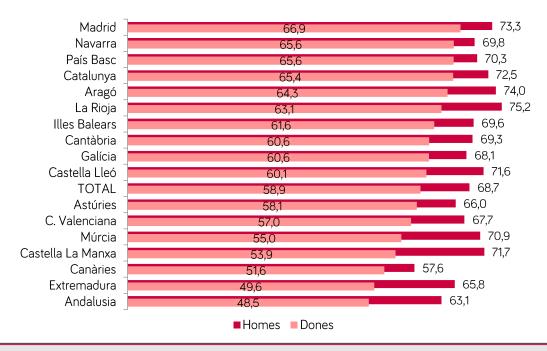

Taxa d'ocupació

La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys se situa en el 61,6 %, 8 punts percentuals per sota de la masculina (69,6 %), però a la vegada 2,7 punts per sobre de la mitjana nacional (58,9 %). Les dones de les Illes Balears recuperen 3,7 punts respecte a la taxa del 2020, si bé encara no han recuperat els valors previs a la pandèmia.

En comparació, la taxa d'ocupació femenina de la UE-27 es va situar en el 62,5 % en el 2020.

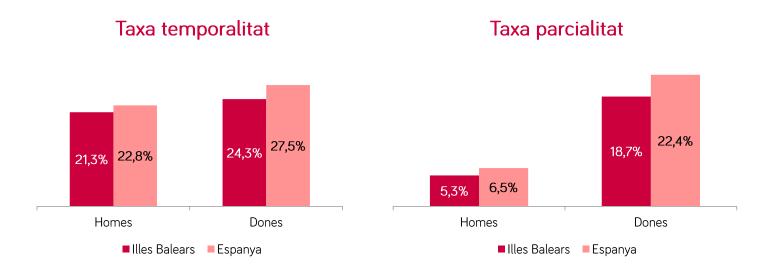
Rànquing de la taxa d'ocupació 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2021

Temporalitat i parcialitat

La taxa de temporalitat femenina se situa en el 24,3% en el 2021 a els Illes Balears, per sobre de la masculina (21,3%) i experimenta un increment respecte al 2020 (2,8 pp). Tanmateix, la taxa de temporalitat se situa per sota de la mitjana nacional en ambdós col·lectius.

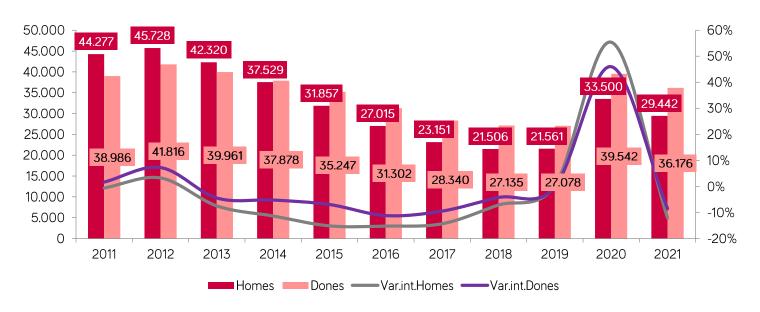
Pel que fa a la parcialitat, les dades de contractació a temps parcial mostren de manera habitual una major incidència entre les dones. La major parcialitat femenina s'explica per la necessitat de conciliar la vida familiar i laboral, que encara recau principalment en les dones. Així, 3 de cada 4 treballadors a temps parcial són dones a les Illes Balears.

Atur registrat

Les dones en atur durant el 2021 són 36.176, la qual cosa representa el 55,1 % dels aturats de les Balears. Els efectes de la reactivació econòmica sobre les xifres d'atur han estat molt importants en els dos col·lectius. Respecte al 2020 cau l'atur un 12,1 % entre els homes i un 8,5% entre les dones. Tanmateix, les xifres d'atur mitjanes del 2021 encara es troben significativament per sobre les xifres del 2019.

Evolució de l'atur registrat per sexe a les Illes Balears (2011-2021)

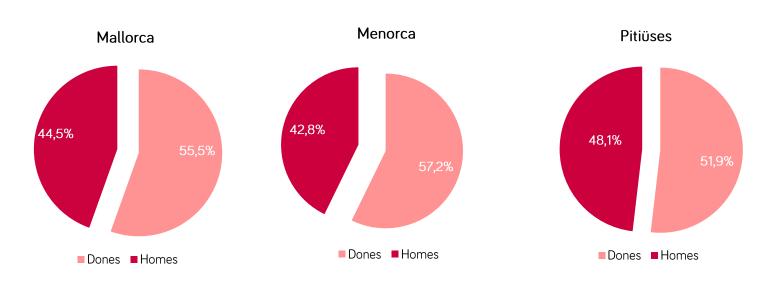

Atur registrat per illes

Les Pitiüses són les illes que han experimentat el major descens de les xifres d'atur respecte al 2020, i també entre el col·lectiu femení (-15,9 %). Les segueixen Menorca (-12,1%) i Mallorca (-7, 0%) amb el descens més suau.

Són també les Pitiüses les illes on les dones tenen un menor pes sobre el total d'aturats inscrits a les oficines del SOIB, un 51,9 %. En canvi, Menorca el pes de les dones assoleix el 57,2%.

Distribució de l'atur registrat per sexe i illes (2021)

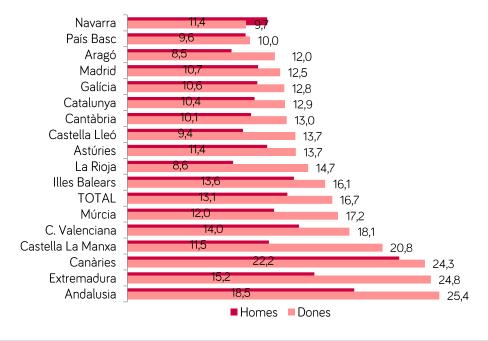

Taxa d'atur

La taxa d'atur femenina se situa en el 16,1 % a les Illes Balears, de mitjana en el 2021, 2,5 punts percentuals per sobre de la masculina (13,6 %). Experimenta un descens respecte del 2020, però encara se situa per sobre dels anys anteriors, atès que es va situar en el 13,6 % en el 2019 i en l'11,0 % en el 2018.

En comparació, la taxa d'atur femenina a Espanya ha estat del 16,7% i la de la UE-27 es va situar en el 7,4 % en el 2020.

Rànquing de la taxa d'atur per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2021

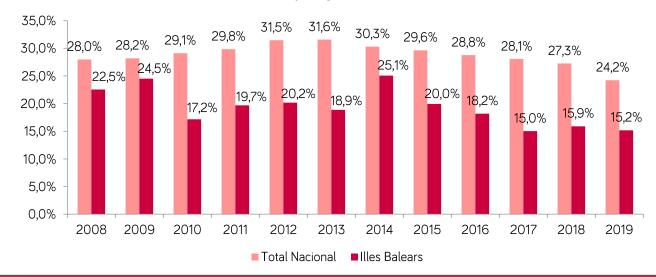

La bretxa salarial

El salari mitjà anual a les Illes Balears per a un home és de 24.915 € enfront dels 21.631 € de les dones, el 2019. Una diferència de 3.284 euros, la qual cosa suposa una bretxa salarial del 15,2 %.

Les Illes Balears és la segona comunitat autònoma amb la bretxa salarial més baixa del conjunt d'Espanya, per darrera Canàries (13,0%). La distinta estructura productiva del mercat de treball és el factor fonamental que explica aquesta variabilitat per territoris. La diferència de salaris és 9 punts més baixa que al conjunt estatal (24,2 %).

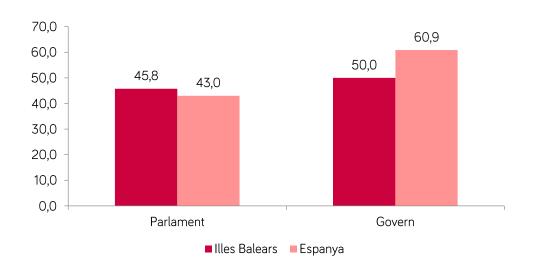
Evolució de la bretxa salarial a Espanya i les Illes Balears (2008-2019)

Participació en diferents àmbits socials

Tot i que la participació femenina en els diferents àmbits de la societat s'està incrementant, en general encara no s'igualen amb les xifres de participació masculina. A les Illes Balears, en l'àmbit polític, les dades mostren unes dades optimistes, amb un 45,8 % de dones al Parlament i un 50,0% al Govern. En el Govern Espanyol les dones representen actualment gairebé el 61% del consell de ministres.

Participació femenina en el Parlament i el Govern de les Illes Balears i Espanya (2021)

Participació en diferents àmbits socials

En l'àmbit de l'empresa privada, la presència de les dones a les empreses de l'ÍBEX-35 és baixa (30,7 % el 2021), si bé experimenta continus increments en els darrers anys. De fet, ha passat del 7,1% en el 2011 al 30,7% deu anys més tard.

Pel que fa a les dones dedicades a la recerca i la investigació en equivalència a jornada completa (EJC) el 2020 representen un 43,9 % a les Balears, valor per sobre del conjunt d'Espanya (40,7 %).

Evolució de la participació femenina en les empreses de l'ÍBEX-35 i dones investigadores a Espanya i les Illes Balears (2013-2021)

